

Sukcesy i porażki

75-lecie istnienia czasopisma „Materiały Budowlane” to okazja do spojrzenia w przeszłość, ale przede wszystkim chciałabym skoncentrować się na ostatnich kilku latach, obfitujących zarówno w spektakularne sukcesy, jak i niepowodzenia, wynikające z warunków, w których przyszło nam funkcjonować.

Miesięcznik „Materiały Budowlane” powstał w 1946 r. jako organ prasowy Okręgowych Zjednoczeń Wytwórni Materiałów Budowlanych podległych Ministerstwu Odbudowy. Czasopismo było poświęcone *zagadnieniom wytwórczości i stosowania materiałów budowlanych*, których brakowało do odbudowy kraju ze zniszczeń wojennych.

W grudniu 1958 r., decyzją Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, wstrzymano wydawanie czasopisma. Jego tematykę przejął tygodnik „Przemysł Materiałów Budowlanych” zlikwidowany w grudniu 1969 r. Wówczas kadra inżynieryjno-techniczna zrzeszona w Stowarzyszeniu Inżynierów i Techników Przemysłu Materiałów Budowlanych postanowiła wznowić wydawanie miesięcznika „Materiały Budowlane”. Druk powierzono Państwowym Zakładom Graficznym w Bydgoszczy, a wydawcą zostało Wydawnictwo Czasopism i Książek Technicznych NOT, obecnie Sigma – NOT, które wydaje czasopismo do dnia dzisiejszego. Pierwszy numer reaktywowanego miesięcznika „Materiały Budowlane” ukazał się we wrześniu 1974 r.

Kolejną przełomową datą w historii czasopisma był 1989 r., kiedy znaleźliśmy się w warunkach gospodarki wolnorynkowej. W marcu 1991 r. druk został przeniesiony z Bydgoszczy do Warszawy. Podjęła się go Drukarnia Lotos-Poliografia, z którą nadal współpracujemy i której zawdzięczamy wysoki poziom edytorski oraz krótki cykl druku.

W latach dziewięćdziesiątych XX wieku tematyka czasopisma została wzbogacona o problemy szeroko pojętego budownictwa i dostosowana do potrzeb czytelników. Powstał wówczas m.in. stały dział **Rynek Budowlany**, w którym do dnia dzisiejszego publikowane są

informacje Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące produkcji materiałów budowlanych, produkcji budowlano-montażowej oraz efektów budownictwa mieszkaniowego. W latach 2000 – 2010 pojawiły się kolejne stałe działy, m.in. **Vademecum Unijne**, pod patronatem Instytutu Techniki Budowlanej, poświęcone uregulowaniom Unii Europejskiej dotyczącym budownictwa i wprowadzonym normom europejskim oraz **Informator Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego**, w którym znajdują się interpretacje krajowych przepisów budowlanych oraz informacje dotyczące działalności nadzoru budowlanego. Jako pierwsi spośród czasopism budowlanych zajęliśmy się problematyką **zrównoważonego budownictwa** i już w 2010 r. powstał stały dział o tym tytule, a także zagadnieniami dotyczącymi **BIM**. Ta tematyka została wprowadzona na łamy „Materiałów Budowlanych” w 2013 r. Natomiast od 2012 r., z inicjatywy i pod patronatem Stowarzyszenia Producentów Betonów, ukazuje się stały dział **Autoklawizowany Beton Komórkowy**.

Przy doborze tematyki czasopisma, odpowiadającej potrzebom czytelników, staraliśmy się zawsze zachowywać równowagę pomiędzy praktyczną wiedzą ekspercką i problemami naukowymi budownictwa. W wielu przypadkach „Materiały Budowlane” były pierwszym miejscem publikacji artykułów dotyczących osiągnięć naukowych polskich jednostek badawczych i spełniały bardzo ważną rolę w upowszechnianiu ich wdrażania do produkcji. W czasopiśmie zamieszczali swoje artykuły pracownicy wszystkich wydziałów budownictwa wyższych uczelni. W 2013 r. została powołana Rada Naukowa o międzynarodowym składzie i zaczęły pojawiać się artykuły w języku angielskim prezentujące światowe osiągnięcia w dziedzinie budownictwa.

Miesięcznik „Materiały Budowlane” należał do najwyższej punktowanych, najpierw przez Komitet Badań Naukowych, a następnie przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, czasopism budowlanych znajdujących się na liście B krajowych czasopism naukowych. To procentowało bar-

dzo dużym zainteresowaniem naukowców publikowaniem artykułów oraz organizatorów konferencji naukowo-technicznych zamieszczaniem materiałów konferencyjnych na jego łamach.

Skok w rozwoju

W 2014 r. rozpoczął się wyjątkowo dynamiczny rozwój czasopisma. Wydawaliśmy numery o niespotykanej w historii miesięcznika „Materiały Budowlane” objętości – 252 strony + okładka, jak chociażby numer listopadowy z 2015 r. poświęcony problemom remontowym w budownictwie ogólnym i obiektom zabytkowym czy czerwcowy z 2016 r. dotyczący inżynierii przedsięwzięć budowlanych. W latach 2014 – 2017 wiele wydań miało objętość przekraczającą 152 strony.

O tym, że miesięcznik „Materiały Budowlane” cieszył się uznaniem w środowisku naukowym oraz wśród firm i organizacji szeroko pojętego budownictwa, świadczy też patronat medialny czasopisma nad wieloma krajowymi i międzynarodowymi konferencjami naukowo-technicznymi, kongresami, konkursami i targami budowlanymi. Tylko w ostatnim pięcioleciu udzieliliśmy przeszło 70 patronatów medialnych.

Zawsze staraliśmy się propagować osiągnięcia w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych oraz nowe trendy w ich rozwoju, dlatego też w ostatnich latach pojawiły się na łamach czasopisma nowe stałe działy, m.in. **Nowoczesna Prefabrykacja Betonowa** (pod patronatem Stowarzyszenia Producentów Betonów), **Bezpieczeństwo Pożarowe, Energooszczędność w Budownictwie**.

W 2016 r. dzięki inspiracji **dr. inż. Tomasza Piotrowskiego** z Wydziału Inżynierii Lądowej Politechniki Warszawskiej i jego pomocy powstała wersja elektroniczna **Materiały Budowlane Science**. Dużą rolę w umacnianiu poziomu naukowego czasopisma odegrała niewątpliwie Rada Naukowa pod przewodnictwem **prof. dr. hab. inż. Lecha Czarnieckiego**, natomiast silna pozycja tematyki rynkowej i dotyczącej praktyki budowlanej, to zasługa nie tylko redakcji, ale w dużym stopniu Rady Programowej pod przewod-

Numery o największej objętości w historii czasopisma

nictwem najpierw **mgr. inż. Andrzeja Dobruckiego**, a następnie **dr. h. c. Marka Małeckiego**, prezesa firmy Solbet.

Ostatnie trudne lata

Silna pozycja „Materiałów Budowlanych” w środowisku naukowym budownictwa i na rynku prasy budowlanej, na którą pracowaliśmy przez wiele lat została zachwiana w 2018 r. po wprowadzeniu przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego Ustawy 2.0 oraz wynikającego z niej Rozporządzenia z 7 listopada 2018 r. w sprawie sporządzania wykazów wydawnictw monografii naukowych oraz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych. Jego efektem były nowe zasady oceny i likwidacja listy B krajowych czasopism naukowych. Miesięcznik „Materiały Budowlane” **nie znalazł się na nowej liście czasopism naukowych** pomimo poparcia środowiska, do którego jest skierowany, w tym m.in. **19 rad wydziałów budownictwa wyższych uczelni; Komitetu Inżynierii**

rrii Lądowej i Wodnej PAN; Instytutu Techniki Budowlanej; Kujawsko-Pomorskiej Izby Inżynierów Budownictwa; firmy ATLAS; Stowarzyszenia Producentów Betonów; Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Materiałów Budowlanych.

Od 2019 r. czasopismo jest praktycznie na marginesie zainteresowania środowiska naukowego. Brak punktów za publikacje zniechęcił bowiem polskich naukowców do publikowania w nim artykułów. Swoje osiągnięcia prezentują przede wszystkim w zagranicznych czasopismach o wysokiej punktacji.

Na tę bardzo niekorzystną sytuację nałożyła się w 2020 i 2021 r. pandemia koronawirusa oraz związana z nią trudna sytuacja rynkowa, która bardzo ograniczyła współpracę firm budowlanych i przemysłu materiałów budowlanych z naszą redakcją. Ma to negatywny wpływ na sytuację ekonomiczną czasopisma nie tylko z powodu zmniejszenia wpływów z reklam, ale również z prenumeraty, która drastycznie się zmniejsza.

Gdyby nie zrozumienie i pomoc wąskiej grupy autorów oraz firm i organizacji działających w budownictwie trudno byłoby utrzymać czasopismo na rynku w ostatnich trzech latach, dlatego też serdecznie dziękuję wszystkim, którzy wspierali „Materiały Budowlane” w tym trudnym czasie. Oczywiście nie zapominamy o współpracownikach tworzących przez lata, wspólnie z redakcją, silną pozycję miesięcznika „Materiały Budowlane” i jestem wszystkim za to bardzo wdzięczna. Lista współpracujących z nami wcześniej wydziałów budownictwa, placówek zaplecza naukowo-badawczego, organizacji i firm jest bardzo długa, ale na dobre i złe pozostały tylko nieliczne.

Nowa szansa

W sierpniu 2021 r. pojawiła się szansa na kolejną ocenę i dołączenie do listy czasopism naukowych. 28 września 2021 r. został złożony wniosek do Ministra Edukacji i Nauki **Przemysława Czarnka**, przedstawiający szczegółowo historię rozwoju miesięcznika „Materiały Budowlane”, jego osiągnięcia, dowody poparcia środowiska oraz skutki wyeliminowania z listy czasopism naukowych.

Wyniki ewaluacji ukazały się 1 grudnia 2021 r. w Komunikacie Ministra Edukacji i Nauki w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych. Miesięcznik „Materiały Budowlane” znalazł się w tym wykazie i otrzymał 40 pkt za publikacje. W związku z tym, że wnioskowaliśmy o 100 pkt, złożyliśmy odpowiednio udokumentowane odwołanie, które zostało pozytywnie rozpatrzone.

21 grudnia 2021 r. opublikowano Komunikat Ministra Edukacji i Nauki o zmianie i sprostowaniu komunikatu w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych, zgodnie z którym za publikację w miesięczniku „Materiały Budowlane” artykułów z następujących dyscyplin naukowych: inżynieria lądowa i transport; architektura i urbanistyka; inżynieria materiałowa; inżynieria chemiczna; inżynieria mechaniczna; inżynieria środowiska oraz górnictwo i energetyka autorzy otrzymują **100 pkt**. To, mam nadzieję, wzmocni pozycję czasopisma. Obecnie z optymizmem patrzymy w przyszłość.

Krystyna Wiśniewska